

Jelentés a beruházások 2011. évi alakulásáról

Tartalom

Összefoglalás	2
Gazdasági környezet	2
Nemzetközi kitekintés	2
Beruházások, 2001–2011	2
Beruházások nemzetgazdasági ágak szerint 2011-ben	4
A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások és a költségvetési szervek beruházásai	5
A beruházások területi megoszlása	6

Táblázatok

Összefoglaló táblák (STADAT)

Területi táblák (STADAT)

Módszertan

Elérhetőségek

Összefoglalás

A beruházások több éve tartó csökkenő tendenciája 2011-ben is folytatódott, éves szinten a volumen 4,5%-kal csökkent az előző évhez képest. Ezen belül az építési beruházások nagymértékben, 13,9%-kal estek vissza, a gép- és berendezésberuházások viszont számottevően, 8,8%-kal emelkedtek. A nemzetgazdasági beruházások mérséklődő tendenciájával szemben 2011-ben a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ág beruházásai 6,8%-kal nőttek. A feldolgozóipar beruházásai tavaly ismét kiugró teljesítményt mutattak: éves szinten a beruházási teljesítmény 24,2%-kal emelkedett. A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások beruházásai 2011-ben 3,7%-kal nőttek, de a növekedés elsősorban a feldolgozóiparban tevékenykedő nagyvállalatoknak köszönhető. A költségvetési szervek beruházásainak 2011. évi jelentős, 8,7%-os visszaesése mögött az önkormányzati beruházások számottevő csökkenése áll. 2010-hez képest jelentősen (2,7 százalékponttal) nőtt tavaly a vidéki beruházások súlya, a nagyrészt két megyében (Győr-Moson-Sopron és Bács-Kiskun) megvalósult járműipari nagyberuházások következtében.

Gazdasági környezet

Kedvezőtlenül alakultak 2011-ben a beruházásokat érintő fontosabb gazdasági feltételek. A vállalkozások beruházási döntéseit hátrányosan befolyásolta a finanszírozási költségek emelkedése, valamint – a legtöbb ágazat esetében – a korlátozott növekedési kilátások. Az ezek eredőjeként adódó alacsony megtérülési mutatók az üzleti szféra beruházási hajlandóságát 2011-ben jelentősen visszavetették. A háztartások beruházási kedvét elsősorban a munkaerő-piaci helyzet, valamint a pénzügyi szektor visszafogott hitelezési aktivitása mérsékelte. A költségvetési szervek beruházási kereteit az Európai Unió által folytatott túlzottdeficit-eljárás, illetve az államháztartási hiánycél tartása érdekében életbe léptetett kormányzati zárolások csökkentették.

A hazai gazdaság fejlődése kedvezőbb képet mutatott, mint az azt megelőző évben: a GDP-növekedés üteme a 2010. évi 1,3%-ról 1,7%-ra emelkedett. A 2011. évi bővülés egyrészt a mezőgazdaság előző évi rendkívül gyenge terméseredményekhez viszonyított, több mint 25%-os növekedésének, másrészt a hazai ipari termelés további bővülésének volt köszönhető. A felhasználási oldalon az előző évhez hasonlóan a külkereskedelem volt a növekedés motorja. A belső kereslet 0,5%-kal mérséklődött. Ezen belül a végső fogyasztás lényegében stagnált (-0,1%), a nemzetgazdasági beruházásokat is tartalmazó bruttó állóeszköz-felhalmozás 5,4%-kal mérséklődött.

Nemzetközi kitekintés*

Az európai uniós tagállamok többségében 2011-ben emelkedett a bruttó állóeszköz-felhalmozás, az EU-27-ben éves szinten átlagosan 1,3%-kal. Lengyelország kivételével a többi tagországban a bruttó állóeszköz-felhalmozás még nem érte el a 2008-as szintet. Nagymértékű felfutás volt megfigyelhető 2011-ben a korábban gazdasági válság sújtotta balti államokban, illetve Lengyelországban (7,0%), Németországban (6,4%) és Ausztriában (5,7%). A kelet-közép európai országok közül jelentősen nőtt a mutató értéke Szlovákiában (5,7%) és Romániában (6,3%) is. A bruttó állóeszköz-felhalmozás elsősorban az adósságválsággal is küzdő tagállamok esetében csökkent: Görögországban 20,7, Portugáliában 11,4, Írországban 10,5%-kal.

Beruházások, 2001–2011

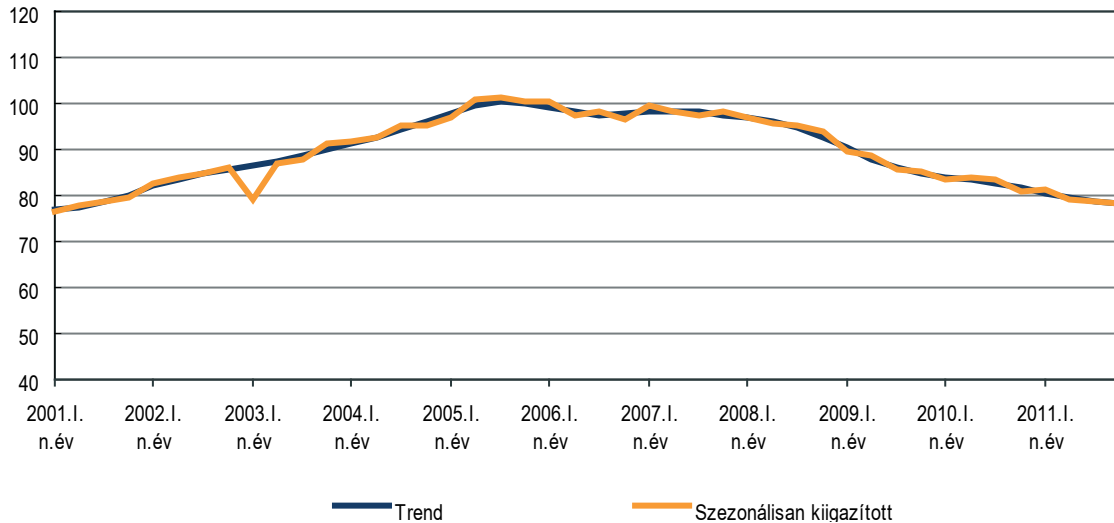
Magyarországon a nemzetgazdasági beruházások 2005-ig megfigyelhető dinamikusan növekvő tendenciáját a 2006–2007-es években stagnálás váltotta fel (elsősorban a költségvetési beruházások jelentős visszafogása miatt). 2008 elejétől a beruházások a romló hazai és nemzetközi gazdasági környezet hatására csökkenésbe fordultak. A visszaesést 2009-ben a gazdasági és pénzügyi

* Forrás: Eurostat.

világválság tovább mélyítette. A beruházások több éve tartó csökkenő tendenciája 2011-ben is folytatódott, a volumen 4,5%-kal maradt el az előző évhez képest. A beruházások teljesítménye 2005 és 2011 között összességében mintegy ötödével zsugorodott.

1. ábra

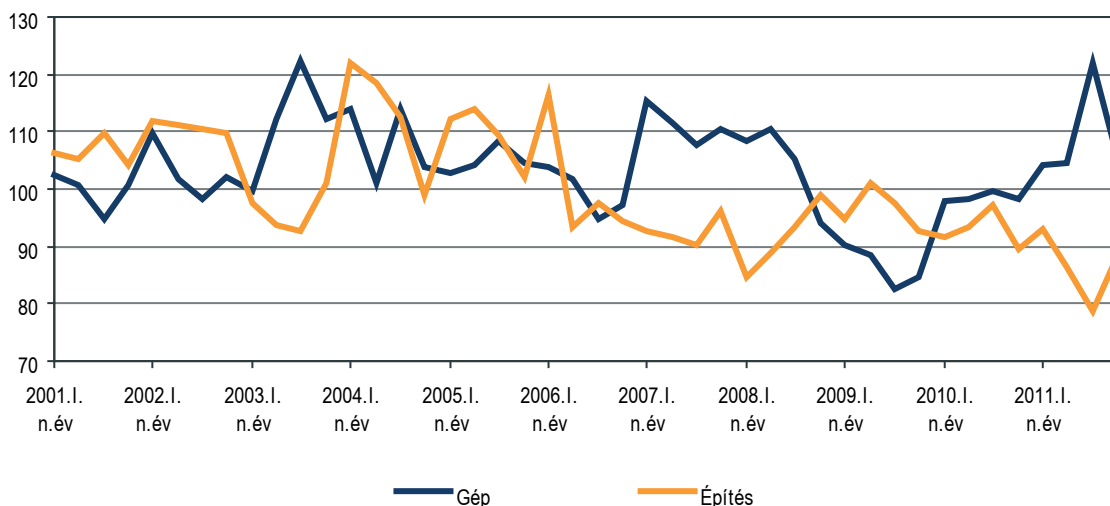
Beruházás volumenindexe
(2005. évi negyedévek átlaga = 100)

A beruházások általános visszaesése mögött azonban eltérően alakult az építési, valamint a gép- és berendezésberuházások dinamikája. Az építési beruházások volumenindexe 2006 elejétől 2011 végéig majdnem minden negyedévben csökkent a megelőző év azonos időszakához képest. A visszaesés az építőipari termelés mérséklődésével párhuzamosan – elsősorban – a lakásépítések, az üzleti ingatlanfejlesztések, továbbá a gyorsforgalmi úthálózat-építéshez és -felújításhoz köthető beruházások folytatódó csökkenésének következménye. Ezzel ellentétben a nemzetgazdasági gépberuházások visszaesésének kezdete a 2008 utolsó negyedévében kitört általános gazdasági-pénzügyi válsághoz köthető. A két és fél évig tartó zsugorodást 2011 első negyedévéétől – leginkább a feldolgozóipari gépberuházások és a korábbi években elmaradt haszongépjármű-vásárlások okán – számottevő növekedés váltotta fel.

2. ábra

A nemzetgazdasági beruházások volumenindexei anyagi-műszaki összetétel szerint
(előző év azonos időszaka = 100)

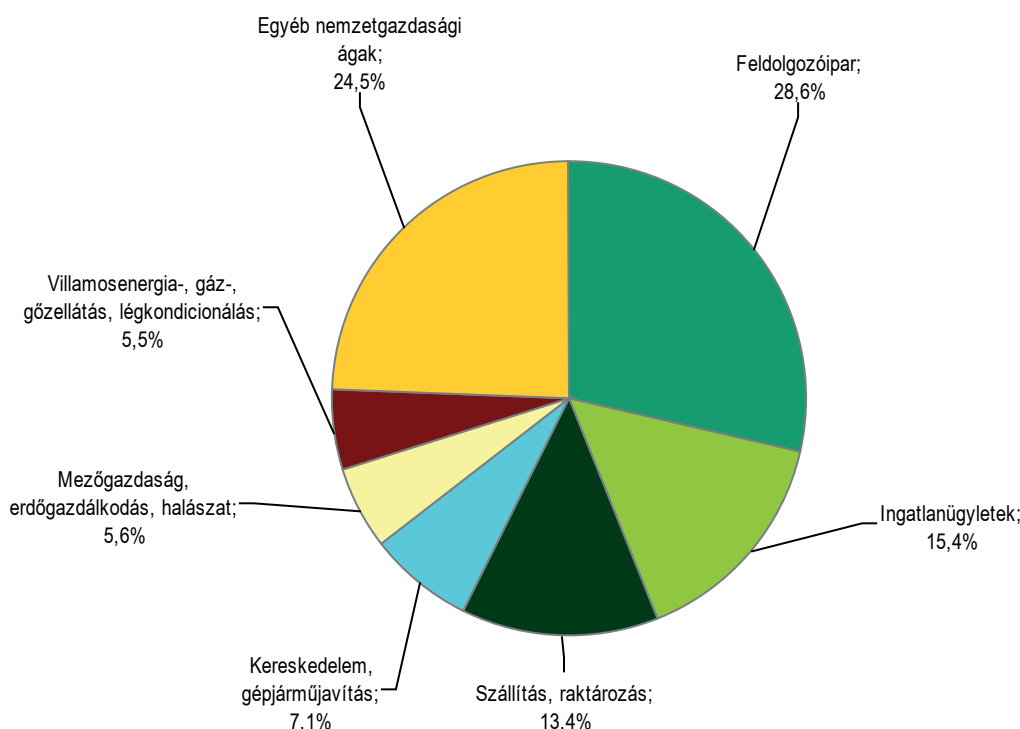

Beruházások nemzetgazdasági ágak szerint 2011-ben

A nemzetgazdasági beruházások megoszlása a nemzetgazdasági ágak szerint 2011-ben nem változott lényegesen. Változatlanul a három legnagyobb ág (feldolgozóipar; ingatlanügyletek; szállítás, raktározás) beruházásai adják az összes beruházások több mint felét. További három, közepes súlyú nemzetgazdasági ág (kereskedelem, gépjárműjavítás; mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat; villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás) beruházási teljesítményét is figyelembe véve a hat legnagyobb súlyt képviselő ág beruházásai a teljes nemzetgazdasági beruházási teljesítményérték mintegy háromnegyedét teszik ki.

3. ábra

Nemzetgazdasági beruházások megoszlása gazdasági ágak szerint, 2011

Az egyes nemzetgazdasági ágak beruházási teljesítményét vizsgálva 2011-ben tizenkilenc nemzetgazdasági ág közül tizenkettőben volumencsökkenés figyelhető meg. A legnagyobb mértékben (23,3%-kal) a szállítás, raktározás beruházásainak volumene maradt el az előző évitől, amelynek oka a szárazföldi, csővezetékes szállítás, légi szállítás, továbbá a gyorsforgalmi úthálózat-építés és -felújítás beruházásainak előző évhez viszonyított jelentős csökkenése volt. A lakásépítések, valamint az üzleti ingatlanfejlesztések folytatódó visszaesésének következtében az ingatlanügyletek beruházásainak volumene ötödével volt kisebb az előző évinél. Jelentősen elmaradtak a beruházások 2011-ben a korábbi időszakhoz képest az építőipar (21%-kal) és a pénzügyi, biztosítási tevékenység (18,4%-kal) esetében is. Az Európai Unió társfinanszírozásával megvalósuló egyetemi beruházások 2011-ben regisztrált csökkenő volumene okozta (19,8%-kal) az oktatás nemzetgazdasági ág beruházási teljesítményének visszaesését.

A nemzetgazdasági beruházások csökkenő tendenciájával szemben 2011-ben a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat nemzetgazdasági ág beruházásai 6,8%-kal nőttek. A feldolgozóipar beruházásai tavaly ismét kiugró teljesítményt mutattak, a beruházási teljesítményük 24,2%-kal emelkedett. Számottevően emelkedtek a beruházások a járműgyártásban, továbbá jelentős nö-

vekedést mértünk a gép, gépi berendezés gyártásában, a fémalapanyag és fémfeldolgozási termék gyártásában, a gyógyszergyártásban és a textília-, ruházat-, bőr- és bőrtermékgyártásban is. Az uniós forrásból megvalósult egészségügyi intézményfejlesztések okozták a humán-egészségügyi, szociális ellátás beruházási teljesítményének bővülését (42,2%-kal). A „Vásárhelyi-terv Továbbfejlesztése” program megvalósításához kötődő nagyberuházások következtében a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás nemzetgazdasági ág beruházási teljesítményében az év utolsó negyedében kiugró növekedést regisztráltunk (26,3%), aminek következtében a beruházások éves szinten nem változtak (0,1%). A kőolaj-, földgázkitermelés ágazat néhány nagyberuházása segítette elő a bányászat, kőfejtés nemzetgazdasági ág beruházásainak 26%-os volumenemelkedését az előző évhez képest.

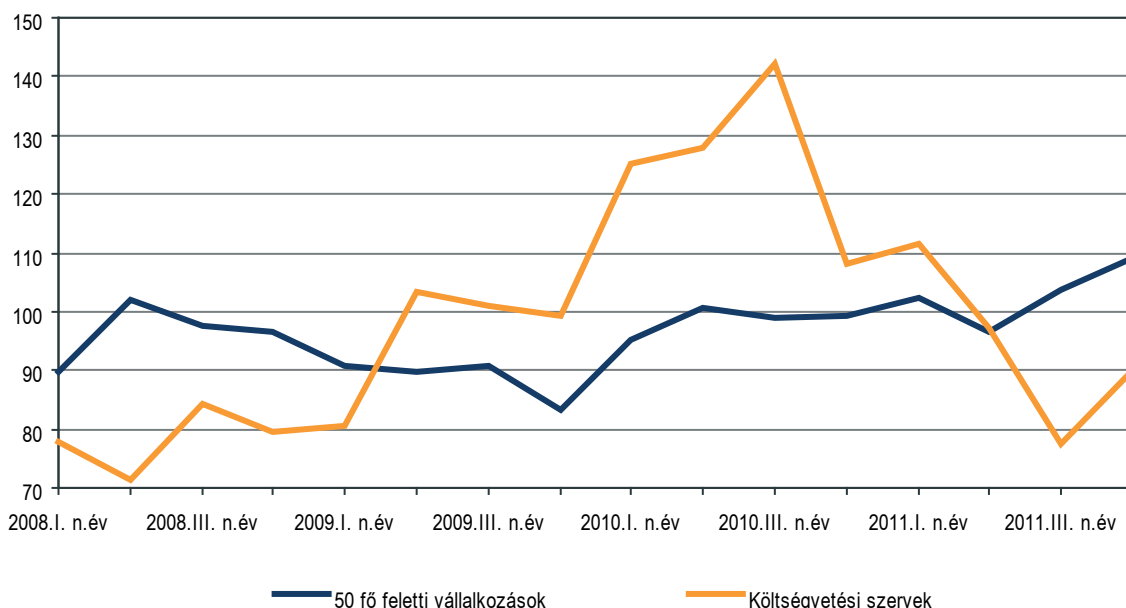
A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások és a költségvetési szervek beruházásai

Eltérően alakultak a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások és a költségvetési szervek beruházásai. Az 50 főt foglalkoztató vállalkozások esetében a romló üzleti kilátásokkal párhuzamosan már 2008-ban, a gazdasági világválságot megelőzően is mérséklődött a beruházások volumene, és ez a csökkenő-stagnáló tendencia a következő két évre is jellemző volt. Éves szinten az 50 főt foglalkoztató vállalkozások beruházásai 3,7%-kal emelkedtek 2011-ben, de a növekedés elsősorban a feldolgozóiparban tevékenykedő nagyvállalatok beruházásainak következménye. Mivel a kisebb létszámú vállalkozások beruházásai 2011-ben a korábbi évekhez hasonlóan tovább mérséklődtek, a teljes vállalkozási szektor beruházási teljesítménye lényegében stagnált. A költségvetési szervek beruházásainak 2011-ben megfigyelt jelentős visszaesése mögött az önkormányzati beruházások számottevő csökkenése áll, amelyet tompítottak az árvízvédekezéssel és vörösiszap-katasztrófa elhárítással kapcsolatos központi költségvetésből finanszírozott beruházások.

A költségvetési szervek, valamint a kis létszámú vállalkozások beruházási teljesítményértékének csökkenése mellett a háztartások lakóingatlan beruházásainak drámai visszaesése okozta a nemzetgazdasági beruházások volumenének 2011-ben regisztrált 4,5%-os mérséklődését.

4. ábra

A beruházások volumenindexei a legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozásoknál és a költségvetési szerveknél
(előző év azonos időszaka = 100)

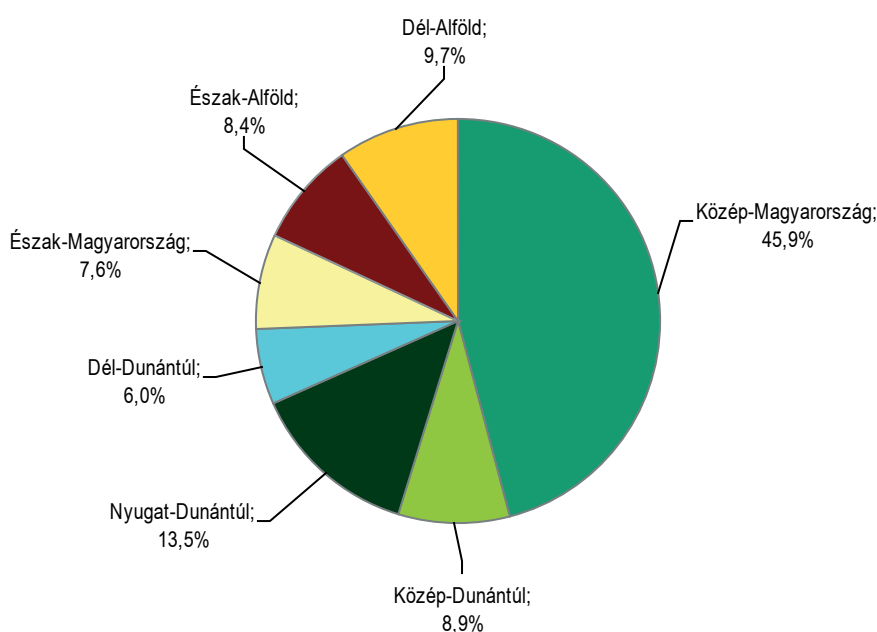

A beruházások területi megoszlása

A beruházások területi megoszlása – az 5 fő feletti vállalkozások, a költségvetési szervek és a megfigyelt nonprofit szervezetek beruházásainak teljesítményértékét vizsgálva – alapvetően nem változott a korábbi évekhez képest. Közép-Magyarország és a dunántúli régiók együttesen a beruházások közel háromnegyedét tették ki 2011-ben, a gazdaságilag kevésbé fejlett Észak-Magyarországra és az alföldi régiókra viszont a beruházások mintegy negyede jutott. A 2010-es évhez képest tavaly jelentősen nőtt a vidéki beruházások súlya (2,7 százalékponttal), köszönhetően Győr-Moson-Sopron és Bács-Kiskun megyében megvalósult járműipari nagyberuházásoknak.

5. ábra

Az 5 fő feletti vállalkozások, a költségvetési szervek és a megfigyelt non-profit szervezetek beruházásainak teljesítményértéke területi bontásban, 2011

Elérhetőségek:

Felelős szerkesztő: Szöllősiné Szép Adrienn főosztályvezető

Telefon: (+36-1) 345-1198, e-mail: Adrienn.Szep@ksh.hu

További információ: Borsányi Sándor

Telefon: (+36-1) 345-6766, e-mail: sandor.borsanyi@ksh.hu

[Információs szolgálat](#), telefon: (+36-1) 345-6789, fax: (+36-1) 345-6788